

Árvák gyámola

Időpont: Pünkösdi I. napja, 1956. május 20.

Alapige: János 14,23-31.

Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk. A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem. Ezeket beszéltem néktek, a míg veletek valék. Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondtam néktek. Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen! Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál. És most mondtam meg néktek, mielőtt meg lenne: hogy a mikor majd meglesz, higgyetek. Nem sokat beszélek már veletek, mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije; De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem: keljete fel, menjünk el innen.

Az oltári ige pünkösdi történetét mondja el. Arra felel, mit csinál a Szentlélek. A szószéki ige egy pünkösdi ígért. Arról beszél, hogy mit fog csinálni a Szentlélek. A kettő szorosán összefügg. A pünkösdi történet azért történt meg, mert a pünkösdi ígért elhangzott. A Szentlélekről szóló ígért vált valóra a Szentlélek kitöltésekor s azóta is állandóan valósul. Az ígében található pünkösdi ígért tehát nemcsak pünkösdkor vált valóra, nemcsak azt mondja meg, hogy mit csinál majd a Szentlélek pünkösdkor, hanem arról is beszél, hogy a pünkösdi utáni időben is mit csinál a Szentlélek. A Szentlélek gazdag tartalmú és sokszínű munkájából egyet emel ki: A Szentlélek az árvák gyámola. Érthető, hogy ezt emeli ki Jézus, hiszen az ige az Ő búcsúbeszédeiből való.

A tanítványokra ránehezedik az árvaság sejtelve, de Jézus szíve is összeszorul, mikor végignézi tanítványain. Valami olyan érzés tölti el a szívét, amit a haldokló édesapa érez, mikor megtörő tekintetével még egyszer végigtekint halálos ágya köré gyűlt szeretett gyermekein, akik holnapra már árván maradnak. Ezért mondja: „Nem hagylak titeket árvául” /18. v./ és ezért ígéri nekik az árvák gyámolát, a Szentleket.

Az árvák szomorú és sajnálatra méltó sora azóta sem szakadt meg. Ma is sok az árva. Nemcsak az az árva ugyanis, akinek nem él már az apja, vagy az anyja, vagy mindkét szülője.

Árva minden magára maradt ember, aki szeretet nélkül didereg e világban, aki egyedül kénytelen megharcolni életharcát. Lehet, hogy népes családban él, lehet, hogy barátok nyüzsögnek körötte, mégis árva, mert körülötte mindenki csak magával törődik, őt pedig sorsára hagyják. Ezért fontos a mi számunkra is megismerni a Szentlelket, mint az árvák gyámolát s felfigyelni arra, hogy mivel gyámolítja a Szentlélek a szenvedő, magára maradt, elárvult tanítványokat. Az ígét három részre lehet osztani. Az első a 23-26. vers, a második a 27. vers, a harmadik a 28-31. vers. Az első az ígéről, a második a békességről, a harmadik a győzelem örömről beszél. Ezzel a hárommal gyámolítja a Szentlélek az elárvult embert.

1. A Szentlélek az ígével gyámolítja az árva embert.

A Szentlélek kijelentéssé teszi számunkra az ígét. Megtanít úgy nézni reá, mint Jézus mondja: „az a beszéd, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.” /24b. v./ Isten igéjévé csak a Szentlélek által lesz számunkra a biblia. Szentlélek nélkül csak emberi szó, ha több, talán Istenről bizonyoságot tevő emberi szó..., ha még ennél is több, legfeljebb Istennek valamikor régen, a történelem folyamán elhangzott beszéde, melyet írásba rögzítettek emberek, de mindenképpen csak történeti emlék. A Szentlélek azonban Isten szájává teszi a bibliát, mely által ma és itt és hozzám szól az Atya. Megtöri árva életem sivár némaságát. Reagál mindenre, ami bennem és velem történik. Mindenhez hozzászól és mindig atyaként szól hozzá. A legkényesebb dolgokat is az atya szeretetével teszi szóvá. Csodálatos tapasztalata van erről minden hívő bibliaolvasó embernek.

A Szentlélek hatalommá teszi számunkra az ígét. Azt mondja erről Jézus: „A Szentlélek mindenre megtanít majd titeket és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek.” /26 .v./ A magvetőről szóló példázat szerint a Gonosz Léleknek az a célja, hogy kikapja szívünkéből és elménkéből az ígét s elfelejtse velünk azt, a Szentléleknek pedig az a célja, hogy állandóan eszünkbe juttassa azt. A Szentlélek olyanná teszi számunkra az ígét, mint a tövis. A tövist nem lehet elfelejteni. Mindig érzékelteti jelenlétét. Vagy olyanná teszi számunkra, mint a szemünkbe repült bogár. Ezen nem tudjuk egyszerűen túltenni magunkat. Viszket, fáj tőle, könnybe borul tőle a szemünk s nem hagy békén, míg el nem távolítjuk. Szentlélek nélkül az ige múltó hanghullám csupán. Néha egy órával a reggeli bibliaolvasásunk után nem tudjuk már megmondani, hogy mit is olvastunk a csendes óránkban. Sikerült az ördögnek kikapni a szívünkéből s elfelejtetni. Szentlélekkel azonban hatalommá lesz életünkben az ige. Nem tudunk szabadulni tőle. Mindig eszünkbe jut, mint valami áldott rögeszme. Jelenlévővé és életformáló tényezővé válik számunkra. Csodálatos tapasztalata van a Szentléleknek erről az eszünkbe juttató munkájáról minden hívő bibliaolvasónak.

Így válik a Szentlélek által vezérlővé számunkra az ige. Azt mondja erről Jézus: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet, és az én Atyám szereti azt és ahhoz megyünk és annál lakozunk.” /23. v./ A Szentlélek olyanná teszi számunkra az ígét, mint olyan valakinek a szava, akiről tudjuk, hogy nagyon szeret s akit mi is nagyon szeretünk. Az ilyen szónak nem tudunk nem engedelmessé válni. Dicsérete nem tesz hiúvá, dorgálása nem ejt kétségbe, hanem mindkettő nevel. Tanácsát vakon is merjük követni, még ha nem is értjük útmutatásait. A Szentlelket nyert árva ember számára így lesz az ige a láb szövétneke, az ösvény világossága, az élet biztonsága. Csodálatos tapasztalatai vannak erről minden hívő, bibliaolvasó embernek.

Ne panaszkodjék árvaságról az, aki nem fogadta el a Szentlelket, mint az árvák gyámolát s az ígét, amit a Szentlélek ajánl neki s ezt az ígét úgy, amint a Szentlélek kínálja neki!

2. A Szentlélek Krisztus békességével is gyámolítja az árvát. Erről beszél Jézus, mikor így szól árván maradó tanítványaihoz: „Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek; nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!” /27 .v./

Ez az árváknak ígért békesség tehát nem e világ békessége. A görögök is istenként tisztelték a békét, de Eiréné, a béke istene mellett rendszerint ott volt a kis Pluto, a gazdagság istene. A világ tehát nem tudja elképzelni a békességet nyereség, gazdagság és jólét nélkül. A rómaiak is istenként tisztelték a békét, de Pax, a béke istenének homlokán ott volt a babér, a dicsőség jelképe. A világ békessége tehát a gazdagság, jólét, siker és dicsőség ideje. Ha mindez hiányzik, hiányzik a békessége is.

Jézus békessége egészen más. Mindenekelőtt nem külső, hanem belső valami. Lelki békesség. Felszabadulás a nyugtalanság és a félelem sötét hatalma alól. Igazi félelemmentes élet. Az árva ember magára hagyatottságában mindig nyugtalanság és félelem közepette él és ez ellen semmit sem használ az értelmi meggyőzés afelől, hogy ott fél, ahol tulajdonképpen nincs is ok a félelemre. Még a tapasztalati bizonyíték sem használ. A rémlátó fantázia nagyobb hatalom, mint a belátó értelem. Csak a hit győzhet felette. Félelemmentes élet hit nélkül lehetetlen. Csak aki hisz abban, hogy Isten úgy szerette e világot, hogy egyszülött Fiát adta oda érte megváltóul, az békélt meg Istennel, miután Isten is megbékélt vele a kereszten s ettől kezdve elvehetetlen a békessége a sorsával is. A kereszttel elvitathatatlanul meggyőzte őt arról, hogy szereti Isten s ez elég neki a békességhez. Ezt a békességet adó hitet magunkból ki nem termelhetjük, az csak a Szentlélek ajándéka.

Ez az Istennel való, belső, lelki békesség kihat a világra is. Akivel megbékélt Isten, az meg akar békélni az emberekkel is. Aki tudja, hogy Isten és ember között nem lehetséges békés

együttélés bűnbocsánat nélkül, az azt is tudja, hogy ember és ember között sincs békés egymás mellett élés kölcsönös bűnbocsánati készség nélkül.

Az árva embernek ezt a békességet hagyja örökségbe Jézus és adja birtokába a Szentlélek. Akinek ez a békessége megvan, annak nincs többé árvasága.

3. A Szentlélek a győzelem örömeivel is gyámolítja az árva embert.

Így szól az Úr: „Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához, mert az én Atyám nagyobb nálamnál. És most mondom meg néktek, mielőtt meglenne: hogy amikor majd meglesz, higgyetek.” /28-29. v./ Jézus messzebb lát a jelennél. Tanítványai csak a búcsút látják, Ő az Atyával és a mennyei seregekkel való viszontlátás örömeire gondol. Tanítványai attól remegnek, hogy Jézus meggyötörve, megalázva elmegy tőlük, Jézus szeme előtt pedig már az Ő dicsőséges visszajövele ragyog. A tanítványok nagypéntek sejtelmes gyásza alatt borongnak, Jézus húsvét és az utolsó ítélet győzelmes dicsősége felé fordítja arcát. A tanítványok a vereségtől rettegnak, Jézus győzelemre készül.

Ezt a széles látókört, messzelátó távlatot a Szentlélek adja az embernek. Világossá teszi az árva és elkeseredett ember előtt, hogy Jézus legyőzhetetlen. Ebben a távlatban a vereségnek látszó hullámvölgyek eltörpülnek s diadalmas vonulatban uralkodnak a győzelem hegyormai. Tombolhat ellene a Sátán, mozgósíthatja minden erejét, mint e világ fejedelme. Nincs benne semmije. /30. v./ Nem árthat neki. Az ördög ugyanis csak annak árthat, akiben, akinek belsejében szövetségesre talál. Kívülről nincs hatalma fölöttünk. Rontó munkáját csak ott végezheti el, ahol az emberi szíven belül árulóra akad, aki kinyitja neki az emberi szív várkapuját. Jézusnak azért nem árthat, mert benne nincs e világ fejedelmének semmije. Ezért fejeződik be az ige harci felszólítással: menjünk ki az éjszakába, a harcra, a keresztre! /31. v./ A Szentlélek a szétszórt nyájából, az elárvult seregből diadalmas sereget teremt. Ezt mutatja pünkösöd.

Ma is van pünkösödjé minden árva léleknek, aki feltárul a Szentlélek előtt. Ámen.